§ 289 Dnr KS 2026/00559-1.2.2

Beslut - Finansiering av räddningstjänstens investering i ny brandstation vid Majaskeka, Köpings kommun

Beslut

Förslag till kommunfullmäktige:

1. Investeringsbudget om 150 mnkr godkänns för Räddningstjänsten Mälardalens investering i Majaskeka, Köpings kommun. Beslutet gäller under förutsättning att alla medlemskommuner antar förslaget till reviderad förbundsordning med start 1 januari 2027.

2. Under förutsättning att alla medlemskommuner i kommunalförbundet Räddningstjänsten Mälardalen godkänner investeringen i Majaskeka, Köpings kommun om 150 mkr, beviljas en låneram om 150 mkr för Räddningstjänsten i Mälardalen. Utlåningen sker till självkostnadspris.

Ärendebeskrivning

Räddningstjänsten Mälardalen (RTMD) är inne i sitt sjätte verksamhetsår. Driften av verksamheten fungerar tillfredställande men RTMD har stora utmaningar att över tid klara en budget och verksamhet i balans och samtidigt utvecklas. Utöver det så ska förbundet även ha förmåga att hantera förändringarna i kommunernas befolknings- och riskutveckling. Ett stort fokus är att möta det nya och förändrade säkerhetsläget i världen och i samhället med delvis nya krav på förmågor. Utifrån utmaningarna och den ekonomiska situationen togs beslut om en långsiktig plan för förbundet ”Inriktning för RTMD 10 år framåt”. Planen som beslutades av direktionen i december 2021 handlar främst om behovet av övningsfält och driftlokaler men också nya och renoverade brandstationer. Många delar i tidigare plan är färdigställda och direktionen har även fattat beslut under våren 2025 om en fortsatt inriktning som ska gälla framåt.

Den fortsatta inriktningen innebär i stort att RTMD utvecklar övningsfältet Eriksberg, satsar och genomför uppbyggnaden av civila försvaret, genomför stora förändringar av deltidsorganisationen och att brandstationen Köping ersätts av en ny station med placering söder om Köpings tätort. Alla åtgärderna planeras att genomföras under åren 2026 till 2036. Förbundet behöver också slutföra de åtgärder som har planerats sedan tidigare så att en stabil verksamhet och ekonomi kan uppnås.

En viktig och väsentlig åtgärd i 10-årsplanen är byggnation av en ny heltids brandstation i Köpings kommun. RTMD har tillsammans med Köpings kommun utrett frågan och anser att placeringen vid Majaskeka är det alternativ som RTMD ska gå vidare med. En nybyggnation bedöms av RTMD vara den mest kostnadseffektiva lösningen som också innebär att den operativa organisationen för kommunerna Köping, Arboga och Kungsör förbättras väsentligt. Genomförs förslaget ska bemanningen från dagens fem man i beredskap minskas till tre man på stationerna Kungsör och Arboga då den nya stationen tas i drift.

För berörda högre hus i Arboga kommun har avtal tecknats med berörda fastighetsägare om en teknisk lösning för att kompensera den något längre

insatstiden för ett höjdfordon. Denna tekniklösning planeras att driftsättas under hösten 2026.

Enligt RTMD:s förbundsordning får förbundet uppta lån för sin verksamhet i enlighet med vad som föreskrivs i av förbundet antagen finanspolicy. RTMD har ingen egen finanspolicy utan är underställd Västerås stads finanspolicy. RTMD avser att hemställa om låneram på 150 mnkr för att finansiera projekt Majaskeka. Utlåning ska ske till självkostnadspris via Västerås stads internbank.

Kommunfullmäktige behandlade ärendet vid sitt sammanträde den 17 juni 2026 och beslutade då att återremittera ärendet för att kompletteras med korrekt underlag. Ärendet har nu kompletterats utifrån återremissen.

Stadsledningskontoret har till kommunstyrelsen lämnat följande förslag till beslut:

Förslag till kommunfullmäktige:

1. Investeringsbudget om 150 mnkr godkänns för Räddningstjänsten Mälardalens investering i Majaskeka. Beslutet gäller under förutsättning att alla medlems-kommuner antar förslaget till reviderad förbundsordning med start 1 januari 2027.

2. Under förutsättning att alla medlemskommuner i kommunalförbundet Räddningstjänsten Mälardalen godkänner investeringen i Majaskeka om 150 mkr, beviljas en låneram om 150 mkr för Räddningstjänsten Mälardalen. Utlåningen sker till självkostnadspris.

Yrkanden

Samuel Stengård (KD) och Elisabeth Unell (M) yrkar bifall till stadsledningskontorets förslag.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det endast finns ett förslag till beslut, stadsledningskontorets förslag, och att kommunstyrelsen därmed beslutar i enlighet med detta.

Beslutet ska skickas till

Räddningstjänsten Mälardalen

ä VÄSTERÅS STAD

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum
2026-05-18

Diarienr
KS 2026/00559

Informationsklass
PUBLIK

Kommunstyrelsen
Johan Olsson
Epost: johan.olsson@vasteras.se

Kopia till
Räddningstjänsten Mälardalen

Kommunstyrelsen

Tjänsteutlåtande - Finansiering av räddningstjänstens investering i ny brandstation vid Majaskeka, Köpings kommun

Förslag till beslut

Förslag till kommunfullmäktige:

1. Investeringsbudget om 150 mnkr godkänns för Räddningstjänsten Mälardalens investering i Majaskeka, Köpings kommun. Beslutet gäller under förutsättning att alla medlemskommuner antar förslaget till reviderad förbundsordning med start 1 januari 2027.

2. Under förutsättning att alla medlemskommuner i kommunalförbundet Räddningstjänsten Mälardalen godkänner investeringen i Majaskeka, Köpings kommun om 150 mkr, beviljas en låneram om 150 mkr för Räddningstjänsten i Mälardalen. Utlåningen sker till självkostnadspris.

Ärendebeskrivning

Räddningstjänsten Mälardalen (RTMD) är inne i sitt sjätte verksamhetsår. Driften av verksamheten fungerar tillfredställande men RTMD har stora utmaningar att över tid klara en budget och verksamhet i balans och samtidigt utvecklas. Utöver det så ska förbundet även ha förmåga att hantera förändringarna i kommunernas befolknings- och riskutveckling. Ett stort fokus är att möta det nya och förändrade säkerhetsläget i världen och i samhället med delvis nya krav på förmågor. Utifrån utmaningarna och den ekonomiska situationen togs beslut om en långsiktig plan för förbundet ”Inriktning för RTMD 10 år framåt”. Planen som beslutades av direktionen i december 2021 handlar främst om behovet av övningsfält och driftlokaler men också nya och renoverade brandstationer. Många delar i tidigare plan är färdigställda och direktionen har även fattat beslut under våren 2025 om en fortsatt inriktning som ska gälla framåt.

Den fortsatta inriktningen innebär i stort att RTMD utvecklar övningsfältet Eriksberg, satsar och genomför uppbyggnaden av civila försvaret, genomför stora förändringar av deltidsorganisationen och att brandstationen Köping ersätts av en ny station med placering söder om Köpings tätort. Alla åtgärderna planeras att genomföras under åren 2026 till 2036. Förbundet behöver också slutföra de åtgärder som har planerats sedan tidigare så att en stabil verksamhet och ekonomi kan uppnås.

En viktig och väsentlig åtgärd i 10-årsplanen är byggnation av en ny heltids brandstation i Köpings kommun. RTMD har tillsammans med Köpings kommun utrett frågan och anser att placeringen vid Majaskeka är det alternativ som RTMD ska gå vidare med. En nybyggnation bedöms av RTMD vara den mest

kostnadseffektiva lösningen som också innebär att den operativa organisationen för kommunerna Köping, Arboga och Kungsör förbättras väsentligt. Genomförs förslaget ska bemanningen från dagens fem man i beredskap minskas till tre man på stationerna Kungsör och Arboga då den nya stationen tas i drift.

För berörda högre hus i Arboga kommun har avtal tecknats med berörda fastighetsägare om en teknisk lösning för att kompensera den något längre insatstiden för ett höjdfordon. Denna tekniklösning planeras att driftsättas under hösten 2026.

Enligt RTMD:s förbundsordning får förbundet uppta lån för sin verksamhet i enlighet med vad som föreskrivs i av förbundet antagen finanspolicy. RTMD har ingen egen finanspolicy utan är underställd Västerås stads finanspolicy. RTMD avser att hemställa om låneram på 150 mnkr för att finansiera projekt Majaskeka. Utlåning ska ske till självkostnadspris via Västerås stads internbank.

Kommunfullmäktige behandlade ärendet vid sitt sammanträde den 17 juni 2026 och beslutade då att återremittera ärendet för att kompletteras med korrekt underlag. Ärendet har nu kompletterats utifrån återremissen.

Stadsledningskontoret har till kommunstyrelsen lämnat följande förslag till beslut:
Förslag till kommunfullmäktige:

1. Investeringsbudget om 150 mnkr godkänns för Räddningstjänsten Mälardalens investering i Majaskeka. Beslutet gäller under förutsättning att alla medlemskommuner antar förslaget till reviderad förbundsordning med start 1 januari 2027.

2. Under förutsättning att alla medlemskommuner i kommunalförbundet Räddningstjänsten Mälardalen godkänner investeringen i Majaskeka om 150 mkr, beviljas en låneram om 150 mkr för Räddningstjänsten Mälardalen. Utlåningen sker till självkostnadspris.

Beslutsmotivering

Utifrån gjord omvärldsanalys så kan det konstateras att RTMD har en mängd utmaningar på kort och lång sikt som kommer att påverka organisation, verksamhet och medarbetare i stor omfattning. Exempel på utmaningar är:

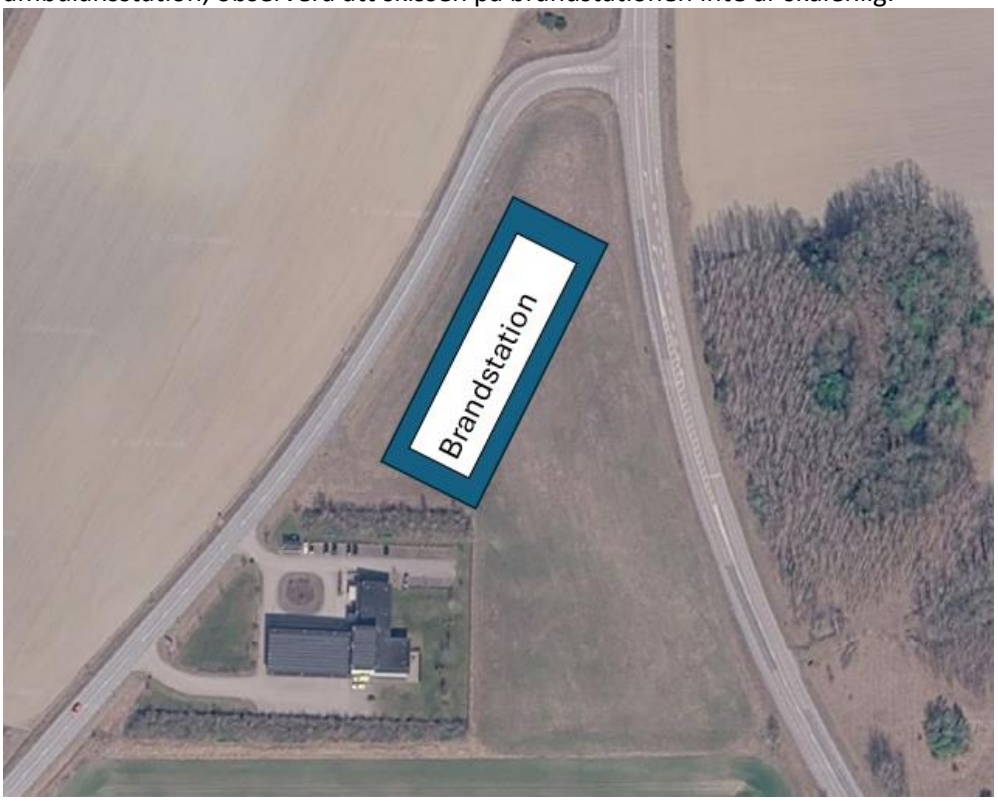
- Behov av en budget och verksamhet i balans.
- Att kunna möte samhällets riskutveckling och ett förändrat säkerhetsläge.
- Skapa förutsättningar för återuppbyggnaden av civilt försvar och ett förbättrat säkerhetsskydd.
- Behovet av investeringar och utveckling främst gällande lokaler, fordon och utrustning.
- Att hantera personal- och kompetensförsörjning över tid

Utöver ovanstående finns inom förbundets geografiska områden en bred riskbild, omfattande farlig verksamhet, social oro, väderrelaterade händelser, organiserad brottslighet, risk för terrorhändelse och hot mot viktiga naturmiljöer som bör hanteras. För att möta utmaningarna och förändrad riskbild så måste förbundet effektivisera, växa, vara flexibelt och anpassningsbart. En ny långsiktig plan, handlingsprogram, målbild, årlig verksamhetsplan och budget är viktiga delar i skapandet av en räddningstjänst som kan hantera omvärlden, utmaningarna men också motsvara de förväntningarna som finns i samhället, medlemskommunerna men också hos medarbetarna i RTMD.

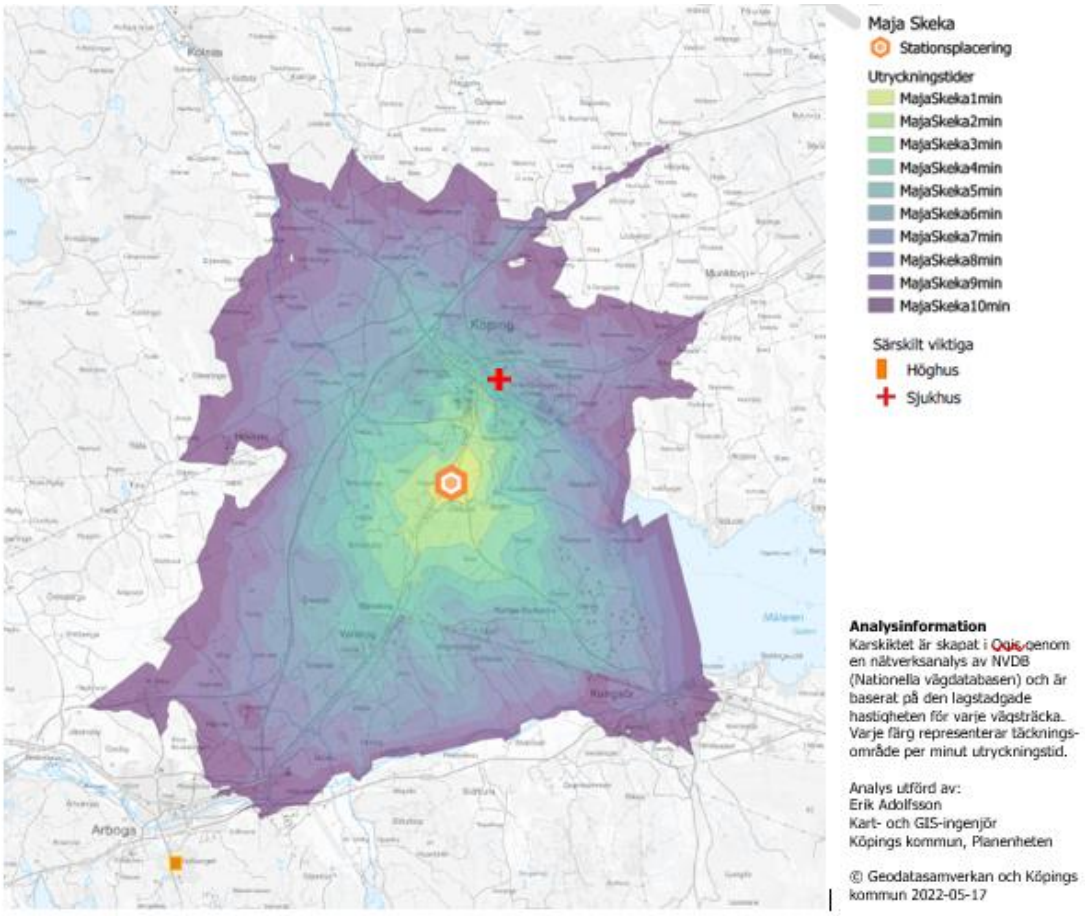
Utifrån den ekonomiska situationen och ovan beskrivna utmaningar har en inriktningsplan tagits fram, i planen inkluderas behov av investeringar, nödvändig utveckling samt en ekonomisk prognos ställd utifrån kommunernas befolknings- och riskutveckling de kommande tio åren. 10 års-planen, handlingsprogram, mål, budget och verksamhetsplan är en viktig del i att skapa en räddningstjänst som svarar upp mot de utmaningar och förväntningar som finns från samhället, medlemskommunerna och från dem som bor, vistas och verkar inom RTMDS område. Förbundet behöver snarast minska sina driftkostnader, säkerställa bemanning, kompetensförsörja samt verkställa effektiviseringsplanen enligt tidigare beslut.

Ett av de viktigaste stegen i att genomföra denna effektiviseringsprocess är att stationen i Köping avvecklas och att en ny heltidsbrandstation byggs i området söder om Köpings tätort. Det bedöms som mest lämpligt att placera brandstationen i Majaskeka då Regionens ambulansstation redan är placerad där. De främsta argumenten för förändringen är att Arboga men också Kungsörs brandstationer har haft svårt att bemanna, upprätthålla förmåga och kompetens samtidigt som alla tre kommunernas brandstationer är i stort behov av utbyte eller renovering.

Skiss på hur brandstationen ska placeras i förhållande till Regionen ambulansstation, observera att skissen på brandstationen inte är skalenlig.

Insatstidskartan enligt nedan för ny placering av brandstationerna har tagits fram av Köping kommun och beskriver hur långt räddningsfordonen når per minuts körtid med olika färger. Analysen har gjorts utifrån vägar från Trafikverkets Nationella Vägdatabas (NVDB) och de hastigheter som finns i väglänkarna.

Stationen Majaskeka ska bemannas dygnet runt med en jourstyrka med en styrkeledare och fyra brandmän (1+4) med anspänningstid 1,5 minuter.

Tabell insatstider för föreslagen placering

Platser som nås från Majaskeka	**Insatstid (körtid + anspänningstid)**	**Kommentar**
Höghus Arboga	12,5	Kravet är 10 minuter för de 14 hus som har krav på höjdutrymning via maskinsteg. Tiden kan kompenseras med en teknisk lösning.
Kolsva C	14	Kravet är 20 min insatstid i kommundelen
Kungsör	10,5	
Köpings sjukhus	6	

Ovanstående tabell beskriver insatstider från Majaskeka för utvalda objekt och platser. Körtiden är skyltad hastighet multiplicerat med 0,8 eftersom utryckningsfordon i de flesta fall bedöms köra snabbare än skyltad hastighet.

Anspänningstiden innebär att larmad brandstation ska vara på väg inom 1,5 minuter.

Övergripande konsekvensbeskrivning av projekt Majaskeka

- Majaskeka medför att beredskap kan upprätthållas dygnet runt då heltidspersonal kommer kunna kan rycka ut inom 90 sekunder.
- Kravet på höjdutrymning inom rimlig tid kan säkerställas till alla tre kommunerna eftersom ett höjdfordon kommer att vara centralt placerat och bemannat av heltidspersonal. Ett avtal om en tekniks larmlösning har tecknats med berörda fastighetsägare i Arboga kommun som förkortar tiden från larmindikering till att räddningstjänsten larmas.
- Problemen med fastigheten i Köping får en varaktig lösning med ny brandstation centralt placerad i mitten av de tre kommuner.
- Tiden till att en brandstyrka är framme på olycksplatsen kan öka något i de olika kommunerna men fördelarna överväger.
- Första Insats Person, FIP i Kolsva innebär att en brandman anländer snabbt till olycksplatsen för att bedöma vilket resursbehov som finns och i vissa fall påbörja skadebegränsande åtgärder om riskerna medger det. Bedömningen är att många av larmen kan hanteras av en FIP utan förstärkning.
- Järnvägsövergången och bron vid infarten till Kungsör bör beaktas i den fortsatta planeringen men många av de mindre insatser kan hanteras av insatsstyrkan i Kungsör tills heltidspersonal är på plats.
- Den nya brandstationen erbjuder brandpersonal en bättre och tryggare arbetsmiljö.
- Den nya brandstationen ska byggas ur ett likabehandlingsperspektiv och erbjuder all personal samma möjlighet och standard till lokalytor så som omklädning och tvätt-utrymmen
- Hållbara lokaler och en utökad andel av förnybar energi till exempel med solceller på takytorna.
- Placeringen av brandstationen i närheten av Regionens ambulansstation kan ge vissa samordningsvinster för bägge parter.

Juridisk bedömning

Förslaget till beslut har bedömts i förhållande till gällande förbundsordning och finanspolicy.

Ekonomisk bedömning

Investeringskostnaden för projekt Majaskeka kalkyleras till 150 mnkr och finansieras genom lån via Västerås stads internbank.

Den nya brandstationen medför ökade kostnader i form av drift, räntor och avskrivningar, samt minskade fastighetshetskostnader genom nedläggning av befintlig brandstation i Köping. Resultateffekt för RTMD beräknas med nuvarande ränteläge bli cirka 8,8 mnkr per år from 2028 vilket till 90% finansieras med investeringsbidrag från medlemskommunerna. Övriga 10% finansieras genom effektiviseringar inom RTMD. Västerås stads andel av investeringsbidraget beräknas till 5,4 mnkr per år. Beslut om medlemskommunernas bidrag tas årligen i

respektive fullmäktige. Med hänsyn till förslaget till förändring av finansieringsmodellen i paragraf 10 i förbundsordningen, där kommunerna i Köping, Arboga och Kungsör fortsatt finansierar 6 procent av medlemsbidraget proportionellt till befolkningsmängden, så bedöms Västerås stads kostnader totalt sett inte att öka över tid med investeringen av en ny brandstation utanför Köping.

Se nedan tabell för beräkning, belopp i tkr.

Medlems-	Fördelning	Nuvarande fastighetskostnad	Driftkostnader	Avskrivningar	Räntekostnader	Totala	90% av tolala
kommun	%	456	-600	-5 000	-3 675	projektkostnader	projektkostnader
Surahammar	4,13%	19	-25	-207	-152	-365	-328
Kungsör	3,63%	17	-22	-181	-133	-320	-288
Hallstahammar	7,02%	32	-42	-351	-258	-619	-557
Västerås	68,41%	312	-410	-3420	-2514	-6033	-5430
Köping	10,89%	50	-65	-545	-400	-961	-864
Arboga	5,92%	27	-36	-296	-217	-522	-470
Summa	*100,0%*	*456*	*-600*	*-5 000*	*-3 675*	*-8 819*	*-7 937*

Enligt förbundsordningen får förbundet uppta lån för sin verksamhet i enlighet med vad som föreskrivs i av förbundet antagen finanspolicy. RTMD har ingen egen finanspolicy utan är underställd Västerås stads finanspolicy.
RTMD avser att hemställa om låneram på upp till 150 mnkr från Västerås stads internbank för att finansiera projekt Majaskeka. Utlåningen sker till självkostnadspris.

Enligt förbundsordningen paragraf 9 har förbundsmedlemmar vid varje tidpunkt andel i förbundets tillgångar och skulder i proportion till befolkningsmängden i respektive kommun per den 1 november två år före budgetåret. Alla medlemskommuner har således ett ekonomiskt ansvar för förbundets åtaganden som följer av organisationsformen enligt både förbundsordningen och kommunallagen.

Hållbarhets- och näringslivsbedömning

Perspektivet ej relevant med anledning av ärendets karaktär och innehåll.

Helene Öhrling
Stadsdirektör

Magnus Lindberg
Ekonomidirektör